

La cultura en l'Agenda 2030 local: entre presència difusa i potencial no desplegat

Publicat per [Interacció](#) [1] el 10/01/2022 - 12:00 | Última modificació: 28/04/2026 - 16:54

L'informe *Culture in the localization of the 2030 Agenda: an analysis of Voluntary Local Reviews (2021)* ofereix una lectura sistemàtica de com els governs locals incorporen la cultura en els seus mecanismes de seguiment de l'Agenda 2030, especialment a través dels *Voluntary Local Reviews (VLRs)*. El document parteix d'un posicionament clar del moment: després d'anys de reivindicació perquè la cultura tingui un lloc explícit dins els Objectius de Desenvolupament Sostenible, la batalla ja no és només conceptual sinó operativa. La qüestió és com es tradueix aquesta centralitat en les polítiques locals.

L'anàlisi de 73 VLRs publicats fins al maig de 2021 mostra una realitat ambivalent. D'una banda, la cultura és present en una majoria significativa de casos. Un 74 % dels informes incorporen continguts culturals amb certa densitat narrativa, tant en el nivell estratègic com en exemples concrets d'implementació. Aquesta presència adopta formes diverses: com a àmbit sectorial propi, com a part d'estratègies urbanes més àmplies o com a element transversal que travessa diferents objectius.

D'altra banda, aquesta presència és encara desigual i sovint fragmentària. L'anàlisi de paraules clau revela que la cultura continua sent la dimensió menys consolidada dins el marc del desenvolupament sostenible, tot i haver guanyat pes respecte als informes nacionals. La seva aparició tendeix a concentrar-se en determinats àmbits, especialment en relació amb l'educació, el patrimoni, el turisme i les indústries creatives, mentre que queda molt menys integrada en altres objectius, com els vinculats al medi ambient o als sistemes alimentaris.

El document posa en evidència que la cultura opera, sobretot, com a catalitzador. És mobilitzada per reforçar la cohesió social, activar la participació, generar capital humà o projectar identitat urbana. També apareix com a recurs per a la regeneració de barris, l'activació de l'espai públic o la dinamització econòmica. Aquesta capacitat de connexió transversal explica que sigui considerada una "quarta dimensió" del desenvolupament sostenible, al costat de l'econòmica, la social i l'ambiental.

Ara bé, aquesta mateixa transversalitat comporta un risc estructural. La cultura es dilueix fàcilment en altres polítiques, perd capacitat de definició pròpia i queda subordinada a objectius externs. El fet que els pressupostos culturals locals es mantinguin en nivells baixos, sovint per sota del 3 %, reforça aquesta lectura: la centralitat discursiva no es correspon amb una centralitat efectiva en la presa de decisions.

Un altre element rellevant és la importància creixent dels instruments. Molts VLRs incorporen plans culturals,

mecanismes de recollida de dades o sistemes d'indicadors específics. Aquest desenvolupament tècnic apunta cap a una institucionalització progressiva de la cultura dins les polítiques de sostenibilitat. Alhora, el document assenyala les dificultats per construir indicadors comparables i sistemes d'avaluació estables, fet que limita la capacitat de seguiment i de presa de decisions informada.

El paper dels actors culturals emergeix com una altra peça clau. La seva implicació en els processos de planificació, implementació i avaluació apareix com una condició per avançar cap a models més integrats. La cultura és presentada com un espai especialment adequat per articular processos col·laboratius i enfocaments de baix a dalt, capaços de connectar escales i sectors diversos.

En conjunt, l'informe dibuixa un escenari de transició. La cultura ja és present en les polítiques locals de desenvolupament sostenible, però encara no hi opera com a principi estructurador. Els VLRs mostren més aviat un camp en construcció, amb pràctiques replicables i amb una clara expansió, però també amb una manca de coherència i d'ambició que limita el seu potencial.

La pregunta que queda oberta no és si la cultura ha d'estar al centre de l'Agenda 2030 local. El document ho dona per assumit. La qüestió és una altra: què vol dir, en termes de governança i de decisió pública, situar-la realment en aquest centre.

Referència

Culture 2030 Goal campaign (2021), *Culture in the Localization of the 2030 Agenda: An Analysis of Voluntary Local Reviews*

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Etiquetes: drets culturals

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: planificació cultural

Etiquetes: governança cultural

Etiquetes: desenvolupament territorial

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/news/2022/cultura-agenda2030>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/af_culture2030goal_2021_2.pdf

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/8948>